

MEYHANEDE KADINLAR

1924

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR 1864-1944

İçindekiler

MEYHANEDE KADINLAR
BÜYÜK GÜNAH
NERGİS HANIMLA FEHMİ BEY
MÜBAREĞİN KUYRUĞU
İĞNELİ FİÇİ
ZAVALLI KATİL

MEYHANEDE KADINLAR

KİŞİLER

Şehri Bahriye ile evlidir. Annesi ve karısı arasında dengeli bir ilişki kuraya çalışmaktadır.

Bahriye Şehri ile evlidir. Kayınvalidesi ile hiç anlaşmamaktadır.

Kaynana Dul olan Şehri'nin annesi, oğlu ve gelini ile yaşamaktadır. Gelinini hiç sevmemektedir. Oğlunu yıllar evvel Meliha ile evlendirmek istemiştir.

Meliha Şehri ile aynı mahallede büyümüştür. Şehri'nin annesi Meliha'yı oğluna almak istemiş fakat Şehri, Bahriye ile evlenmiştir. Kocasıyla eski mahallesine taşınırlar.

ÖYKÜ

Bahriye ve kaynanasının kavgası Bahriye ve Şehri, hükümetin uygulamaya başladığı içki yasağı ile ilgili konuşurken, uykudan uyanan kaynana onları gizlice dinler ama niye tartıştıklarını anlayamaz. Yanlarına gittiğinde sesleri kesilmiştir ve gelini de ona arkasını dönmüştür. Bu hareket kaynanayı sinirlendirir. Kaynana gelininin ona olan ters davranışlarının sebebinin mahalleye taşınan Meliha'ya hoşgeldine gitmiş olmasını sebep gösterir. Kaynana ve gelin arasında birbirine ağır laflar ettikleri bir tartışma başlar. Şehri, arada kalır ve iki tarafı da kırmadan konuyu kapatmaya çalışır. Bahriye akşam için sınırlarını biraz yatıştırmak adına gazinoya gitme planı yapar.

Bahriye'nin gazinodaki neşesi Karı koca meyhaneye giderler. Bir süre sonra tanıdıkları bir çift olan Adalet ve Ferdi de gelir ve bitişik masaya oturur. Bir yandan içip, bir yandan sürekli gülmüşürler. Kadınlar halinden çok memnundur. Konuşmalar içinden onlara böyle eğlenme fırsatı tanıyan Cumhuriyet'e minnet ederler. Artık her konuda fikirlerini de söyleyebiliyor, istedikleri gibi konuşabiliyorlardır. Fakat o dönemki hükümeti eleştirirler. Yasak olduğundan beri içki tüketimi artmıştır ve yasaklar kanunun gereği gibi de uygulanamıyor, adaletsizlikler oluyordur. Sohbet eşliğinde içilen içkiler artar. Kadınların başı yavaş yavaş döner ve neşeleri artar. Yüksek sesle şarkı söylerler. Ferdi Bey dikkatli içmeleri ve seslerinin yüksekliği konusunda uyarıda bulunur. Hanımlar itiraz eder. Ferdi Bey'den cesaret alan Şehri'de karısını tatlı tatlı uyarır. Fakat Bahriye Şehri'ye gözdağı verir. Her yerde keyiflerine karışacak birilerinin çıktığını söyleyerek konuşmaya başlar. Kadın haklarından, değişen düzenden, insanlığın ahlak ve terbiye anlayışından bahseder. Ferdi Bey onun filozof gibi konuştuğunu düşünüyordur.

Kadınlar arasında kavga çıkar Kadınlar içtikçe içer ve daha yüksek sesle eğlenmeye başlarlar. O sırada Meliha ve kocası da, yanlarında birileriyle eğlenmeye gazinoya gelir. Masadakilere elleriyle selam verirler. Bahriye dışındakiler selamlarına karşılık verir. Bahriye bu karşılaşmanın tesadüf olmadığını, Meliha'nın bilerek o akşam gazinoya geldiğini savunur ve selamına karşılık verdiği için kocasını azarlar. Ses tonu da çok yüksektir. Şehri utanarak karısını sakinleştirmeye çalışır ama Bahriye bilerek sesini yükseltir. Meliha'nın duymasını istiyordur. O sırada Meliha'nın masasından da kahkaha sesleri gelir. Bahriye direkt kadınla masadan masaya konuşmaya başlar. Kocasının peşinde dolaştığını söyler. Birbirlerine hakaretler ve küfürlerle ederek tartışmayı alevlendirirler. İki kadının

kocası da arka planda kalır. Kadınların birbirleri hakkında ahlaksızlıkla ilgili suçlamaları, küfürleri karşısında duruma karışıp kavgayı büyütmezler. Eşlerini tutmaya çalışırlar. Bahriye dayanamayarak bir bira şişesini Meliha'ya doğru fırlatır. Kadınların kavgası bira şişelerini birbirlerine atmaya başlaması, gürültünün büyümesi ve gazinodaki camların kırılması durumun gelir. Zabita memuru olaya el koyar. Bahriye, memura meydan okur. İçkinin etkisiyle Bahriye konuşmalarına devam eder. Kadınlar birbirinden şikâyetçi olmaz fakat meyhaneci camların kırılması ve maddi zarar yüzünden davacı olur. Zabita olayı rapor eder.

TEMALAR

Değişim Değişim, gelenekleri ve toplumun yaşayış biçimini değiştirerek çağdaş yaşam, eşitlik, modernlik gibi kavramları toplum yaşamına sokmaktadır. Bu durum olumlu özelliklerinin yanında bazı kişilerin kendi çıkarlarına göre modernliği yorumlamasına sebep olabilmektedir. Bahriye karakteri bu duruma örnektir. Hemcinsi olmasına rağmen kayınvalidesine aynı hakları reva görmemekte ve toplum içindeki saldırgan davranışlarını kendine hak görmektedir.

KARAKTER ANALİZİ

Bahriye (Kıskanç) Bahriye uyumsuz, geçinmesi zor ve baskın bir karakterdir. Kayınvalidesi ile sık sık kavga eder ve saygısız sözler söyleyip, tavırlarda bulunur. Kocasına ona karşı ilgili, anlayışlı davranır fakat Bahriye kıskanç, saldırgan ve hırçın tavırlarına devam eder. Konuşkandır ve ifade yeteneği iyidir. Yenilikçi ve modern düşünceleri vardır.

Aktivite Bahriye, çalışmıyordur. Kayınvalidesi ile geçinmiyor ve sürekli kavga ediyordur. Cumhuriyet ile birlikte kadınlara birçok hak tanınmış ve kadının toplum içindeki yaşamı değişmiştir. Bahriye bundan dolayı mutludur ve aksi yöndeki tavır ve fikirleri eleştirir. İçki içmeyi ve şarkı söylemeyi çok sever. Zaman zaman kocasıyla gazinoya giderek eğlenirler.

ÖRNEK ANILAR

Saygısız/Bencil Bahriye, kocası ile içki yasağını konuşurken gelip insan karısıyla içki konuşmaz diyen kaynanasını tersler. Doğurma özelliği bittiği için kadın olma özelliğinin bittiğini savunur. "Bundan sonra kadın her meseleye karışacaktır. Her şeyde ama her şeyde onun da fikri sorulacak, oyu alınacaktır. Koca vücudunla, kalın kafanla salapurya gibi sen söze karışma."

Saldırgan/Kıskanç Bahriye, gazinoya gelen ve masasından kahkahalar yükselen Meliha'ya laf atar. Kocasının peşinde dolaştığını söyler. Meliha da altta kalmayarak benzer üslupla cevap verir. "Sürtük sen... Fakat aldanıyorsun. Çünkü senin kocan benim daha çok hoşuma gitti. İstersen trampa edelim. Sende benimkinden arzunu al..."

BÜYÜK GÜNAH

KİŞİLER

Ebrukeman Altmışlı yaşlardadır. Çerkezdir. Hiç evlenmemiştir. Beş, altı yaşlarında Nebi Bey'in konağına satılmıştır. Çoktan azat edilmesine rağmen evlenmeyi reddetmiş, ömrünü bu konaktaki insanların hizmetine adamıştır. Konakta önemi büyüktür, saygı duyulur.

Numan Paşa Nebi Paşa'nın oğludur. Yetmiş yaşını aşmış bir ihtiyardır. Bahtaver Hanım ile üçüncü evliliğini yapmıştır.

Bahtaver Hanım Ellili yaşlarındadır.

ÖYKÜ

Doktorun idrar tahlili Ebrukeman kalfanın rahatsızlıkları çoktur. Bir gün doktora gider. Doktor onu muayene ettikten sonra bir gün boyunca idrarını verdikleri şişeye yapmasını ve ertesi gün tetkik edilmesi için onlara teslim etmesini ister. Fakat Ebrukeman kalfa bu istek karşısında şaşırır ve utanır. Akli almaz. Doktorun ve Paşa'nın kesin emri diyerek onu ikna ederler. İdrarını söyledikleri gibi teslim eder.

Ebrukeman'ın korkusu Konaktaki odasında onu ziyarete gelen, ondan küçük diğer kalfa halini hatırlar. Ebrukeman doktor muayenesini ve utanmasını anlatır. Diğer kalfa da daha da korkunç bir şey duyduğunu söyler. Bir makinenin icat edildiğini ve onunla insanların idrarından geçmiş günahlarının anlaşıldığını anlatır. Ebrukeman kalfa perişan olur, utanır ve çok sıkılır. Herkesten gizlediği bir günahı vardır ama bunu kalfaya söylemez. Gerekirse itiraf etmesi gereken kişiye itiraf ederek son nefesini öyle vermek istiyordur.

Ebrukeman'ın sırrı Numan Bey ve karısı bu olayı duyar. Paşa'nın karısı bu olayla çok alay eder ve daha fazla da neşelenmek ister. Ebrukeman'ın odasına giderek onunla bu konuyu konuşmaya niyetlenir. Paşa istemese de ısrarı ile onu ikna eder. Ebrukeman'ın yanına giderek idrarından her şeyi öğrendiklerini, tüm günahlarını bildiklerini, artık itiraf edebileceğini söyler. Ebrukeman sararıp bozarır ve utanç içinde kalır. İtiraf edeceğini ve onu affetmesini istediğini söyler. Paşa'nın karısı onu affettiğini söyleyerek ağızından laf almaya çalışır. Ebrukeman yıllar öncesinden bir olay anlatır. Kendisi on dört yaşındadır. Numan Paşa'da yirmisinde. Ebrukeman'ı evde kimse yokken bir köşeye sıkıştırmıştır. Ebrukeman bağırıp ve çırpınmıştır ama Paşa durmamış, iki gencin dudakları birleşmiştir. Sonrasını anlatamadan Ebrukeman bayılır. Paşa da utanmasından başını önünden kaldıramaz. Paşa'nın hanımı yıllar geçse de bu şekilde utanmalarının pişmanlıktan mı, birbirlerine karşı özlem duymalarından mı olduğunu anlayamaz ama Allah'a onları affetmeleri için dua eder.

TEMALAR

Pişmanlık Geçmişte kalmış olaylar yıllar geçse de ilk günkü etkisini gösterebilir.

NERGİS HANIMLA FEHMİ BEY

KİŞİLER

Doktor Saffet Bey Aksaray'da bir eczanede yeni nöbete başlamış bir doktordur.

Hanımefendi Eski bir Paşa kızı ve Paşa karısıdır. Çok varlıklıymışken kimsesiz ve yoksul kalmıştır.

ÖYKÜ

Mahalleye yeni gelen doktor Doktor Saffet Bey, Aksaray'da bir eczanede yeni nöbete başlamıştır. Fakat mahalleli eski doktor Nasrullah Efendi'ye çok alışmıştır ve onu çok sevmektedirler. Bu sebeple yeni doktoru gören onu yadırgamakta ve hoşnutsuz olarak ona bakmaktadır. Saffet Bey, mahalleli'yi, özellikle kocakarıları memnun etmenin reklam vermekten daha fazla etki yaratacağını bildiğinden eski doktorun gittiği yoldan gitmeye karar vermiştir. Ona işi düşen bir kocakarından bol anı dinler. Nasrullah doktorun arada sırada onlara aktardan karışım tavsiye ettiğini, bazı hastalıklarda iyi saatte olsunların payı olduğunu kabul ettiği ve hocaya gidiyorlar diye onlara kızmadığını, kimseye kötü gözle bakmadığını, ön görüşünün iyi olduğunu öğrenmiştir. O yoldan gitmeye çalışarak bazı hastaları çabucak iyileştirir ve mahalleli tarafından kabul görmeye başlar.

Esrarengiz konak Bir gün eczaneye bir kadın gelir ve Nasrullah Efendi'yi sorar. Eczacı onun gittiğini, ondan daha da iyi olan yeni doktorun geldiğini söyler. Ne olduğunu sorar. Kadın her zamanki durum diyerek Nergis Hanım ile Fehmi Bey olduğunu söyler. Eczacı gülmesini zor tutarak arka tarafa geçer. Doktor bir terslik olduğunu anlar ama kadına yardımcı olmaya çalışır. Ne olduğunu çözemez. Kadın evin yakın olduğunu söyleyerek doktoru eve götürür. Gerçekten de eczaneye çok yakın bir eski konaktır. Konak toz içinde, harap durumdadır. Merdivenlerden çıkılır ve loş bir odaya girilir. Kış olduğu için hem soba hem mangal yakılmıştır ve sıcaklık çıkmasını diye odanın her deliği kapanmıştır. Doktor odanın çok sıcak ve aşırı havasız olduğunu söyler. Koku dayanılmazdır. Biraz kapıyı aralamaya onları ikna eder.

Nergis Hanım ve Fehmi Bey ortaya çıkar Oda da yaşlı ve diyabetik bir kadın vardır. Kadının önünde de kedisi. Doktor kadının ilk görünen semptomlarından verem olduğunu anlar. Fakat kadın kendini uzun süren bir nezleye tutulmuş olarak görüyordu. Doktor kimin hasta olduğunu sorunca kadın anlatır. Paşa kızı ve karısı olan hanımefendi yıllar sonra herkesin ölümüyle kimsesiz kalmış ve zamanla malını mülkünü kaybetmiştir. Kimse de ona yardımcı olmamış, sahip çıkmamıştır. Eski zamanlardan kalma bir kalfa ve Nergis Hanım, Fehmi Beyle yaşamaktadır. Nergis Hanım ve Fehmi Bey'in hasta olduğunu söyler ve kedileri gösterir. Kedilerden dişi olanı kızı, erkeği de damadı yerine koymuştur ve onları evden dışarı bile çıkarmıyordu. Önceki doktor onlara bir ilaç veriyor ve bir süre iyi olmalarını sağlıyordu.

Hanımefendinin ölümü Saffet Bey gülmek için kendini zor tutar ve kadına belli etmez. Kedilerden birisi kabızdır, diğeri sara nöbetleri gibi nöbetler geçiriyordur. Doktor onlara da kadından verem bulaştığını anlar ama bir şey söylemez. Yaşlı kadına kendisinin daha fazla tedaviye ihtiyacı olduğunu söyler. Kadın ise onun uzun zamandır böyle nezle olduğunu, bir şey olmadığını ve idare ettiğini söyler. Doktor kedileri rahatlatacak ve hafif uyuşturacak ilaçlar verir ve bir süre iyi eder. Her çağırıldıklarında kadının kedileri ile ilgilenir. Bir süre sonra yaşlı kadın ve arkasından kedileri ölür.

TEMALAR

Yalnızlık Dışarıdan komik olarak görülen durumlar kişi de önemli ve ciddi durumların sonucu olabilmektedir. Hanımefendi kedileri kızı ve damadı yerine koyarak ailesiz kalmanın boşluğunu doldurmaya çalışmıştır.

MÜBAREĞİN KUYRUĞU

KİŞİLER

Hacı Ömer Zamanında Jandarma çavuşluğu yapmıştır. Yaşadığı yerde saygın biridir. Kalabalık bir ailesi vardır. Kurnazlık yaparak köylüleri kandırmaktadır.

Türbedar Eşeğinin ölümüyle birlikte kurnazlık ve sahtekarlık yaparak refah içinde yaşamaya başlamıştır.

ÖYKÜ

Sahte türbe üne kavuşur Anlatıcı, halkın kandırılarak sömürülmesine örnek olarak iki hikâye anlatır. Birinci hikâyede tüm geçimini sahip olduğu eşekten sağlayan bir adam bir gün eşeğiyle şehirden dönerken eşeği rahatsızlanır. Bildiği tüm tedavi şekillerini uygular ama eşek ölür. Adam eşeği ölse de ondan son bir kez de olsa nasıl yararlanacağını düşünmeye başlamıştır. Derisini yüzmek, nallarını sökmek aklına gelir ama bu fazla fayda sağlamayacaktır. En sonunda aklına bir fikir gelir. Eşeği gömerek etrafını bulabildiği tuğlalarla çevirir. Başına bir ağaç diker ve burayı türbe görünümüne kavuşturur. Mezarın kime ait olduğunu soranlara da Erenlerden Uzunkulak Baba'nın bir memleketten diğerine giderken burada ölmüş olduğunu söyler. Burada başına bir sarık takarak türbedar olur. Çok geçmeden gelen geçen çoğalır ve namı duyulur. Büyük bir ziyaret yeri olarak duyulur. Sayısız sadaka yağar. Türbedar refah içinde ölür. Yerine ikincisi geçer. Türbe giderek dergâh olur. Çevresine pervaneler doğar. Burası zamanla köy ve sonrasında kasaba olur. Türbenin adı Kutbüzzaman Tavail-ül Uzunkulak Baba olur. Biyografisine nice masallar, hikâyeler ve rivayetler karışır.

Hacı Ömer'in kurnazlığı İkinci hikâyede ise yine bir eşek vardır. Hacı Ömer, eski bir Jandarma Çavuşudur ve emeklidir. Birçok evladı, torunu, onların da çocukları dünyaya gelince maddi durumu yetmez olur ve buna bir çare bulmak için eşeğine binerek civar köylere gider. O zamanlar Jandarma çavuşu vali ile denk görülen bir durumdadır ve başka köylerde de tanınan ve saygı duyulan Hacı Ömer bu durumu lehine çevirir. Gittiği köyde onu hemen tanırlar. Bir dertleri olduğunu söylerler. Tüm köy sıtma olmuştur. Hacı Ömer, aradıkları çarenin kendisinde olduğunu söyler. Kendi Bboz eşeğinin, Battal Gazinin kutsal eşeğinin soyundan olduğunu söyler. Eşeğinin kuyruğundaki her bir kılın sıtmaya birebir çare olduğuna onları inandırır ve her bir kılı belli bir para karşılığı satar. Büyük bir iman gücü ve kıllarla hastalar tütsülenir. Nöbet zamanı gelir, hastalarda titreme veya ateş görünmez.

Hacı Ömer zenginleşir Bu durum diğer köylerden de duyulur ve sıtma olan herkes onun eşeğinden kıl almak ister. Ücretini arttırdıkça alıcısı da artar. Fakat köyün birinde bir sabah uyandığında bir bakar ki eşeğin kuyruğundaki kıllar çalınmış, çok az kıl kalmıştır. Hacı Ömer bunu da dert etmez. Kıllar zaten uzayacak diye düşünür. Kıllar tekrar uzayınca yine ticaretine başlar. Bu sırada eşeğin postundan da yararlanmak ister. Kuyruk kıllarını sıtmaya, sağrısındaki tüyleri ağrı sızıya, yele kıllarının saraya, kısırlığa yararlı olduğunu ilan eder. Hacı Ömer Ağa ihya olur.

TEMALAR

Sömürü Kurnaz insanlar her zaman halkın saflığını ve inancını sömürüp kendi lehine çevirmeye çalışır. Saf insanların sömürülmesi durumu değişmedikçe dünya düzeni değişmeyecektir.

İĞNELİ FİÇİ

KİŞİLER

Hüseyin Rahmi Yazar kendi yaşadığı bir anıyı hikaye olarak anlatmış ve kendisine ana karakterlerden biri olarak öyküde yer vermiştir.

Mustafa Efendi Heybeliada'da, Hüseyin Rahmi'nin komşusu.

Muratoğlu Arıcılık yapan, maddi durumu iyi olan bir ailenin oğlu.

ÖYKÜ

Huzursuz eden arılar Hüseyin Rahmi, bir sabah Heybeliada'daki evinin penceresinden dışarıya bakar ve evin önünün kara bulutlarla kaplanmış olduğunu görür. Herkes ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Bir kadın haykırarak haber verir. Birisinin kovanları boşanmıştır. Hemen evin panjurlarını, kapılarını kapatırlar. Kaynaşma gittikçe azalarak üç saat devam eder. Meydanda otuz kırk tane arı kalır. Bu kadara razı olurlar. Ama ertesi gün haber gelir ki arılar gitmemiştir, balkonun altındadır. Siyah bir duvar yastığı gibi birbiri üzerine birikmişlerdir, birkaç yüz tanesi de çevrede dolaşıyordu.

Arıların saldırısı Arıcılıktan anlayan komşu, Mustafa Efendi'ye haber verilir. Mustafa Efendi, ürkütmemelerini tembih eder ve araştırmaya girişir. Arıların sahibini bulur. Muratoğlu adında biridir. Yanına birçok araç gereç alarak uşak ve bahçıvan ile birlikte eve gelirler. Arı bakımı için gerekli tüm kıyafet ve malzemeleri vardır. Ama arıların alınması o kadar kolay iş değildir. Uzun bir merdiven de balkonun altına dayandırılır. Sepetlerin içine şekerli sular serpilir. İşin tehlikeli bir detayı vardır. Yemek salonunun balkonun altına tesadüf eden penceresini bu işlem sırasında tamamiyle açmak gerekiyordu. Oradan sırıklarla merdivendekilere yardım edilecektir. İlk adımda arılar sepete alınabilirse her şey yolunda gidecektir ama hepsi alınmazsa evdekiler için felaket olacaktır. Evde korumasız yedi kişi vardır. Hüseyin Rahmi, panama üzerine tül parçası sarıp kalın eldiven giyerek kendini koruma altına alır. Fakat işlem başladığında istenildiği gibi ilerlemez. Arıların bir kısmı sepete alınabilir. Geri kalan eve doluşur. Evdekileri bir sürü arı sokar. Eve yaklaşan sütçü, yoğurtçu kim varsa arı saldırılarına uğramaya başlar. Artık eve kimse yaklaşamıyordu. Evin her yeri arılar tarafından dolmuştur. Herkes birbirinin yarısındaki iğneyi çıkartma konusunda uzmanlaşır.

Arılar öldürülür Bunun böyle gitmeyeceği anlaşılınca arılara savaş açılır. Ne kadar süpürge türü varsa, sırıkların ucuna bağlanmış bezlerle birlikte hazırlanır. Arılar tarafından fazlasıyla sokuldukları için korkuları kalmayan insanlar onlara saldırır. Sonunda fazlaca arı öldürülür. Çok azı kalır. Birbirlerine pansuman yaparken konuşurlar. Kimi artık asla bal yemeyeceğini söylerken kimisi bu hayvanları çalıştırıp da ürünlerine ortak olmanın zevk olacağından bahsediyordu.

TEMALAR

Korku/Cesaret Korkma duygusu ve korkulan durumun yaşanması sonucunda insanlar daha saldırgan ve acımasız davranabilmektedir. Mahalleli arıların onları huzursuz etmesi sonucu daha cesaretli davranmaya karar vermiştir.

ZAVALLI KATİL

KİŞİLER

Şadan Nadi'nin yeğenidir. Mahire'ye aşiktir. İşleri kolaylaştırma bürosunun sahibidir.

Mahire Hanım Yirmili yaşlarındadır. Evliliğinden dolayı mutsuzdur.

Nadi Bey Kırklı yaşlarındadır ve karısına çok aşiktir. Şadan'ın dayısıdır. Münakalat-ı Dahiliye Müdürüdür.

ÖYKÜ

Dikkat çeken gazete ilanı Mahire ve Nadi kahvaltıda ederlerken, Mahire'nin iştahı kaçır. Yemeği bırakıp gazete okumaya başlar. Kocası da karısı yemeyince, yemeye devam etmek istemez ama kadın onu azarlar. Bu tür duygulusallıkları bırakmasını tembihler. Birkaç kez aynı şeyi yineleyince

itaatkâr koca zorla da olsa az az yemeye başlar. Bu sırada işe gitme vakti gelir. Fakat bir şey dikkatini çekmiştir. Karısı gazetenin ilan sayfasını dikkat ve heyecanla okuyordur. Bu durumu fark ettiğini ona belli etmeden evden ayrılır ve istasyondan hemen aynı gazeten alır. Trende okumaya başlar. İlan sayfasında evlenme ve boşanma konusunda ihtiyaç sahiplerine konsültasyon verildiği yazıyordu. Beyninden vurulmuşa döner. İşe gitmeden önce karısının İstanbul'a inip bu adrese gideceğinden şüphelenir. Onu beklemeye başlar. Gerçekten de karısı belli bir vakit sonra vapurdan inenler arasındadır. Çarşaf giyinse de onu tanımıştır. Takip ettiğinde karısı tarafından fark edileceği korkusuyla ne yapacağını düşünürken bir tanıdığını görür ve söylediği kişiyi takip etmesini ve harfi harfine her şeyi ona anlatmasını söyler.

Mahire ve Uzman'ın görüşmesi Mahire, "Evlendirme ve Boşandırma" bürosuna gider. Uzman kişi ile görüşür. Uzun bir sohbet olur ve ayrıntılı sorular sorulur. Kocasından nefret ettiğini, ona tahammül edemediğini söyler. Uzman boşanması için daha fazla ayrıntı ve sebep gerektiğini söyler. Kadının daha farklı sebepleri yoktur. Ailesi de boşanmasına izin vermeyecektir. Mahire sonunda başka bir sevdiği olduğunu da itiraf eder. Sevdiği de evlenmek için onu bekliyordur. Uzman, bu işin pahalıya mal olacağını, boşanmanın zor olduğunu söyler ve Mahire ile anlaşılır. Paranın bir kısmını peşin alır. Kocasının ve sevgilisinin iş yerlerinin adres ve telefonlarını, çalıştıkları yerdeki görevlerini de kaydeder.

Mahire'nin sevgilisi ofise gelir Uzman, Mahire gittikten sonra ilk iş olarak Mahire'nin sevgilisi Şadan'ı arar. Durumu fazla ayrıntıya girmeden anlatır ve görüşmek üzere onu ofise davet eder. Şadan panik içinde ofise gelir. Onunda Mahire'ye çok aşık olduğu bellidir. Yaşlı bir adamla zorla evli olmasını adaletsiz buluyordur. Bütün parasını onun için harcamaya, onu ömür boyu beklemeye razıdır. Bu aşamada uzman Şadan'ın, Nadi Bey'in yeğeni olduğunu öğrenir. İşin içinde dayı yeğen ilişkisi olduğu için boşanma daha da karmaşık ve zor olacaktır. 1000 liraya anlaşılır ve Şadan o an ona 500 liralık çek yazar.

Nadi Bey ofisi basar Bu anlaşma sağlanırken içeri Nadi Bey girer. Takip ettirdiği adam sayesinde karısının oraya geldiğine emindir. Yeğenini orada görünce şaşırır. Şadan tireme eşliğinde iş için orada olduğunu, ticaret yaptığını söyler. Mahire'yi ofiste hiç görmediğine yemin eder. Nadi yeğeninin karısı ile ilgisi olmadığına inanmak ister ve kötü düşünceleri kafasından uzaklaştırır. Uzmanla tartışmaya başlarlar. Karısının neden orada olduğunu öğrenmek ister. Uzman böyle bir bilgiyi paylaşmak zorunda olmadığını, bunu karısından öğrenebileceğini söyler. Aralarında büyük bir tartışma yaşanırken bir adam içeri girer. O da ne zamandır evlenmek için birini bekleyen bir müşteridir. Otuz yaşlarında dalgacı biridir. Artık dayanmadığını, evlenmek istediğini ama uzun süreli birini istemediğini söyler. Üç gün evli kalıp boşanacaktır. Ofisten çıkan kadını da çok beğenmiştir. Bunu duyan Nadi Bey çılgına döner. Kadını tanıyıp tanımadığını, onun hakkında neler bildiğini sorar. Adam gayet rahat tavırlarla o kadının nasıl biri olduğunu bildiğini, sürekli kendini birilerine gösterdiğini anlatır. Nadi çılgına döner. Uzayıp giden bu konuşmada dayanamayarak tabancasını çıkararak adamı defalarca vurur.

Mahire ve Şadan evlenir Adam ölmüştür. Nadi katil olmuştur. Uzman bu sırada ölüyü kontrol etmek amacıyla ona yakınlaşmış ama cebinden bir miktar da para çalmıştır. Şadan bu durumu fark eder ve şok olur. Olanlara da inanamıyordur. Uzman ona yaklaşır ve sessizce planını söyler. Artık işleri kolaylaşmıştır. Nadi hapishaneye girince kolaylıkla Mahire ile evlenebilecektir. Onu da idamdan kurtaracak, cinayette tahrik olduğuna şahitlik yapacaklardır. Şahitler eşliğinde Nadi kürek mahkûmu olur. İdamdan kurtulur. Bir süre sonra gazetelerde Mahire ve Şadan'ın evlendiğini okur. Nikâhlı karısının nasıl başkasıyla evlendiğine aklı ermez. Uzman, yalancı şahitlerle olay günü karısını boşadığına imanı inandırmıştır. Gerekli zaman geçince de Şadan ile evlenmişlerdir. Nadi bu durum karşısında aklını yitirir ve bağırmağa başlar. Katil olmasının yanında artık neredeyse aklını da yitirecektir. Suçsuz birini öldürdüğünü asıl Şadan'ı öldürmesi gerektiğini sayıklar.

TEMALAR

Evlilik/Kadın erkek ilişkileri Yaşları birbirine denk olmayan kişilerin evlilikleri sadakatsizlik, sevgisizlik ve uyumsuzluk gibi olumsuz durumlarla sonuçlanabilmektedir. Evlilikte denklik önemlidir. Karşılıklı olmayan sevgiler iki taraf içinde felaket olabilmektedir.

Değişim/Batılılaşma Toplumda yaşanan değişim halkın bir kısmı tarafından olumlu karşılanırken bir kısmı tarafından hayal kırıklığı ve olumsuzlukla karşılanmaktadır. Nadi karakteri de kadınların özgürleşmesinin sonuçlarını olumsuz olarak değerlendirmekte, açılan evlendirme ve boşandırma bürosunu kendi kültürüne yakıştıramamaktadır.

Kıskançlık Kıskançlık duygusu sağ duyulu ve soğukkanlı olmayı engellemektedir. Nadi Bey olayları tam olarak anlayamadan kıskançlıkla saldırganlaşmış ve kendi hayatı ile suçsuz bir insanın hayatını mahfetmiştir.

KARAKTER ANALİZİ

Mahire (Gergin) Mahire kocasına karşı sevgisizdir. Hatta ona tahammül edemiyor, kocası ona ilgi gösterdikçe ondan kaçmaya çalışıyordur. Ona karşı hırçın ve tahammülsüzdür. Evliliği, mutsuz, gergin ve sinirli olmasına sebep olmaktadır. Şadan'a ise aşıktır.

Aktivite Ev hanımı olan Mahire, kocası işteyken kendini biraz daha iyi hissediyordur. Ama kocası yanındayken çekilmez saatler geçiriyordur. Şadan ile evlenmek en büyük hayalidir.

ÖRNEK ANILAR

Sinirli/Gergin Mahire kocasıyla karşılıklı kahvaltı etmeye bile tahammül edemiyordur. "Mahire Hanım kocasıyla kendi arasına gerdiği gazete perdesinin arkasından uzun uzun oflamalar, puflamalarla renkten renge girerek türlü sinir halleri geçirmekte iken Nadi Bey masa başından kalktı. Karısının bu sinirli hallerine, çektiği ıstıraplara kendisinin sebep olduğunu hissetmekten gelen bir sıkıntıdadır."

Tahammülsüz/Mutsuz Evlendirme ve boşandırma uzmanı ile görüşen Mahire, kocasına karşı tahammülsüzlüğünü anlatmaya çalışır. Boşanmak için sebeplerini içinden geçtiği gibi anlatır. "Onun yaratılış şekli bana uymuyor. Derisinin, nefesinin kokusu bile beni boğuyor. Ne kadar temizlese, kolonyalasa ayaklarında tabuttan gelen bir kadavra kokmuşluğu var. Yahut bana öyle geliyor. Teni tenime değince nefretten tüylerim ürperiyor. Beni beğendiğini sevdiğini söylediği zamanlar bana dayak atıyormuş gibi geliyor. .."

Nadi (İlgili) Nadi, karısına karşı aşırı ilgili, ona düşkün ve aşıktır. Kendisinden yaşça küçük olan karısını çok kıskanır fakat bunu ona belli etmez ve ondan biraz çekinir. Onun isteklerine itaat gösterir.

Aktivite Müdür olarak çalışan Nadi Bey, her hafta Darülbeyaz'a gidip piyes izlemektedir. Karısına çok düşkündür ve karısı ona karşı tahammül gösterebilse onun yanından hiç ayrılmak istememektedir.

ÖRNEK ANILAR

İtaatli Eşinin iştahı kaçınca kendisinin de iştahı kaçan Nadi Bey, karısının söylenmeleri yüzünden yemek yemeye devam etmek zorunda kalır. "Hanımının emrine aykırı davranışın, direnmenin vereceği fena sonucu bilen Nadi Bey pek üzüntülü bir sessizlikle tepsi başına oturur. Ağır ve zoraki bir yiyişle avunmaya uğraşır."

Karısına düşkün/İlgili Nadi Bey evden çıkmadan önce karısına olan özlemini dile getirir. Karısı ise onu tersliyor ve ondan uzak durmaya çalışıyordur. "Ah bugün kalemi, vazifeyi her şeyi bir yana sererek akşama kadar senin yanında kalmayı canım ne kadar istiyor bilsen..."